

Nr 34

Av herrar Hamrin i Jönköping och Nelander, om befrielse för pensionärer från inträdesavgift vid installation av telefon.

(Lika lydande med motion nr 33 i Första kammaren)

Vid andra världskrigets utbrott var inträdesavgiften för telefonabonnemang 20 kr. Den är i dag 300 kr. Det kunde finnas anledning att ingå på frågan om denna våldsamma höjning och dess relation till det minskade penningvärdet. Här skall emellertid endast en följd av den höga inträdesavgiften kommenteras.

I vissa remissyttranden över socialpolitiska kommitténs förslag till utvidgning av förbättringsverksamheten för att skapa bättre bostadsförhållanden för ensamboende föreslogs statsbidrag till installation av telefon och kylskåp. Departementschefen framhöll i proposition nr 85 vid 1964 års riksdag, att förbättringslån skall beviljas för installation av kylskåp eller andra jämförliga utrustningsdetaljer, avsedda för stadigvarande bruk. Statsrådet ansåg emellertid att kommunen själv bör svara för telefoninstallation hos åldring, om den så finner lämpligt.

Några motionärer vid 1964 års riksdag erinrade (motionerna I: 697 och II: 849) om att telefoninstallation bör betraktas som ett betydelsefullt komplement till hemhjälpen. Man erinrade också om att socialstyrelsen i sitt remissyttrande påpekat att den trygghet som tillgången till telefon utgör för många åldringar är en förutsättning för att institutionsvård skall kunna ersättas av hemhjälp. Många gånger gör hemsamariten besök som skulle kunna inbesparas om arbetsledaren för hemhjälpen eller hemsamariten kunde ringa upp den gamla.

Motionärerna framhöll att vad som här framhållits i särskilt hög grad gäller avlägset boende pensionärer på landsbygden, men att likartade isoleproblem också uppkommer i storstäderna.

Statsutskottet anslöt sig i sitt utlåtande nr 106 till departementschefens uttalande och accepterade inte motionärernas förslag, som innebar statsbidrag till kommun med 35 procent av kostnad för telefoninstallation hos åldringar.

Riksdagen har inte sällan att ta befattning med åldringsvårdsfrågor som är omfattande och kräver stora ekonomiska och personella insatser från samhällets sida. Intresset för en bättre åldringsvård har glädjande nog ökat.

Telefonfrågan är en i sammanhanget liten fråga, men den är ändå betydelsefull. Säkerligen finns i vårt land tiotusentals äldre personer som skulle önska installera telefon för att snabbt kunna ta kontakt med anhöriga, grannar och samhällsinstitutioner. Varje år läser vi i tidningarna om gamla som legat sjuka i sina hem i dagar eller veckor, ja, i enstaka fall avlidit utan att någon känt till deras belägenhet. Det är troligt att en del av dessa tragedier kunde ha undvikits om de gamla haft telefon. Men även för gamla som är vid relativt god hälsa är telefon ett ovärderligt hjälpmedel. Den som ögonblickligen kan få kontakt med yttervärlden känner sig tryggare, och det dagliga livet underlättas, t. ex. när det gäller att göra inköp.

För den övervägande delen av de folkpensionärer som saknar telefon är emellertid en så hög inträdesavgift som 300 kr. ett oöverstigligt hinder. Däremot torde en kvartalsavgift på 28 kr. samt en samtalsavgift på 8 öre vara lättare att klara.

Vid den tidigare riksdagsbehandlingen har man velat överlämna denna telefonfråga till kommunerna för prövning och beslut. Det förefaller vara en alldeles onödig omgång, som dessutom är förenad med ansökningsförfarande och behovsprövning som många gamla säkert drar sig för. Televerkets taxor är en statlig angelägenhet. När nu teletaxan i detta speciella fall ökats på ett fullständigt orimligt sätt, bör det ankomma på staten att göra ett undantag. Den enklaste lösningen är att riksdagen beslutar att den som efter ingången i folkpensionsåldern skaffar sig telefon bör vara befriad från inträdesavgift. Samma bestämmelse bör givetvis gälla förtidspensionerade med hel eller delvis utgående pension.

Det är inte möjligt att ha någon uppfattning om vilket inkomstbortfall ett sådant beslut skulle medföra för staten. Däremot är det uppenbart att fri telefoninstallation för pensionärer skulle vara en både billig och effektiv åtgärd i åldringsvården.

Under hänvisning till det anförda föreslås,

att riksdagen måtte besluta, att ålderspensionär och förtidspensionär befrias från inträdesavgift vid installation av egen telefon.

Stockholm den 19 januari 1965

Yngve Hamrin

i Jönköping

Eric Nelander
